

1 Sammanfattning

Regeringen har i budgetpropositionen för 2008 uttalat att ett kommunalt frivilligt vårdnadsbidrag ska införas från den 1 juli 2008. Syftet med vårdnadsbidraget är att skapa ökad valfrihet för föräldrar som önskar mer tid med sina små barn. Vårdnadsbidraget ökar familjernas valfrihet och stärker föräldrarnas makt över sin livssituation. I denna promemoria lämnas förslag till en kompetensutvidgande lag som ger kommunerna möjlighet att införa, finansiera och administrera kommunala vårdnadsbidrag inom vissa ramar. Arbetsgruppen för utformandet av ett kommunalt vårdnadsbidrag lämnar följande förslag och bedömningar:

- Vårdnadsbidraget ska ge valfrihet och möjliggöra olika kombinationer av förvärvsarbete, förskoleverksamhet och tid med det egna barnet.
- Vårdnadsbidraget ska kunna kombineras med fullt förvärvsarbete för båda föräldrarna.
- Kommunerna ges möjlighet att erbjuda ett vårdnadsbidrag åt föräldrar med barn som fyllt ett men inte tre år och som är folkbokförda i kommunen.
- Vårdnadsbidraget ska vara ett obeskattat bidrag och uppgå till maximalt 3 000 kronor per barn och månad.
- Vårdnadsbidraget får utges till vårdnadshavare som bor och är folkbokförd tillsammans med barnet. Vårdnadsbidraget får även efter anmälan av båda vårdnadshavarna betalas ut med hälften till vardera vårdnadshavaren.
- Helt vårdnadsbidrag får inte utges för barn som har plats i offentligt finansierad förskoleverksamhet som avser heltid.

- Kommunerna ges en rätt att införa en avtrappning av vårdnadsbidrag i förhållande till den tid ett barn nyttjar offentligt finansierad förskoleverksamhet.
- När den enskilde får vårdnadsbidrag ska följande skydd gälla;
 - förälder som vårdar barn och uppbär helt vårdnadsbidrag ges rätt till hel ledigheten från förvärvsarbete, enligt föräldraledighetslagen,
 - den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) fastställs till lägst det belopp som utgjorde SGI före en period med vårdnadsbidrag,
 - den överhoppningsbara tiden i arbetslöshetsförsäkringen förlängs till att omfatta vård av barn upp till tre års ålder.
- Vårdnadsbidraget ska inte gå att kombinera med vissa ersättningar; föräldrapenning för barnet eller dess syskon, arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning, introduktionsersättning för flyktingar, sjuk- och aktivitetsersättning, sjukpenning över 365 dagar, ålderspension eller försörjningsstöd.
- Vårdnadsbidraget räknas som bidragsgrundande inkomst vid prövning av rätt till bostadsbidrag till barnfamiljer samt vid prövning av rätt till bostadstillägg för pensionärer.
- Om vårdnadsbidraget sägs upp på begäran av bidragsmottagaren får kommunen inte på nytt utge vårdnadsbidrag för samma barn förrän en tid av 120 dagar har förflutit.
- En kommuns beslut om vårdnadsbidrag gentemot enskild kan överklagas genom förvaltningsbesvär.
- Vårdnadsbidraget räknas som inkomst vid bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd.
- Vårdnadsbidraget är att bedöma både som en familjeförmån och som en socialförmån enligt EG-rätten. Vårdnadsbidrag ska därmed i enlighet med gemenskapsrätten kunna utges även i de fall där familjen inte uppfyller krav på folkbokföring.